14/05/2024

Ο Άγιος Ισίδωρος και η τιμή του στη μυροβόλο Χίο – Του Αριστείδη Θεοδωρόπουλου

/ Γνώμες

Στις 14 Μαΐου τιμάται και εορτάζεται πανηγυρικά στο μυροβόλο και αγιοτόκο νησί της Χίου η μνήμη του Αγίου Ισιδώρου, ο οποίος έβαψε με το αγνό και τίμιο αίμα του την ένδοξη και ιστορική χιακή γη και έγινε ο πρώτος μάρτυς, ο οποίος εδραίωσε το δένδρο της χριστιανικής πίστεως σ' αυτό το ευλογημένο νησί του Αιγαίου.

- Γράφει ο Αριστείδης Θεοδωρόπουλος, Εκπαιδευτικός

Ο καταγόμενος από ειδωλολατρική, αλλά αρχοντική οικογένεια της Αλεξάνδρειας και πρωτομάρτυς της Χίου Άγιος Ισίδωρος, ο οποίος γεννήθηκε περί το 230 μ.Χ., υπηρετούσε ως αξιωματικός του ρωμαϊκού στόλου. Όταν όμως η μοίρα του στόλου αγκυροβόλησε στη Χίο, ήρθε σε επαφή με τη χριστιανική κοινότητα του νησιού και έτσι εγκολπώθηκε τον Σωτήρα και Λυτρωτή Χριστό. Το γεγονός αυτό καταγγέλθηκε στον ειδωλολάτρη ναύαρχο Νουμέριο, ο οποίος άρχισε να

παρακαλεί τον Ισίδωρο να αρνηθεί τον Ιησού Χριστό και να θυσιάσει στα ψεύτικα είδωλα. Η ακλόνητη πίστη του τον οδήγησε στη φυλακή και σε φρικτά βασανιστήρια. Ενημερώθηκε μάλιστα και ο ειδωλολάτρης πατέρας του, ο οποίος ήρθε στη Χίο για να πείσει τον γιο του να εγκαταλείψει τη χριστιανική πίστη και να επιστρέψει στη θρησκεία των ειδώλων.

Οι προσπάθειες όμως του πατέρα του δεν έφεραν απολύτως κανένα αποτέλεσμα. Έτσι έφτασε στο σημείο να καταραστεί το ίδιο του το παιδί και να το παραδώσει στον Νουμέριο για να το βασανίσει ανελέητα. Αφού δόθηκε η εντολή να δέσουν τον νεαρό Ισίδωρο σε άλογα, τον έσυραν σε μια διαδρομή από την πόλη της Χίου έως το χωριό Νεοχώρι. Ο αιμόφυρτος και τραυματισμένος Ισίδωρος έμεινε ζωντανός χάρη στο ακμαίο του φρόνημα και την πλήρη αφοσίωσή του στον Νυμφίο Χριστό μέχρι που αποφασίστηκε ο αποκεφαλισμός του. Το μαρτύριο του Αγίου Ισιδώρου, το οποίο έλαβε χώρα στις 14 Μαΐου του 250 μ.Χ., κατέστη φωτεινό παράδειγμα και σημείο ευλαβικής αναφοράς για μάρτυρες, νεομάρτυρες, επισκόπους, ασκητές και οσίους, που γεννήθηκαν, έζησαν ή τελείωσαν την επίγεια βιοτή τους στο μυροβόλο νησί της Χίου, το οποίο αγίασαν με τη χριστομίμητη ζωή και τα θαύματά τους. Μετά τη μαρτυρική τελείωση του Αγίου Ισιδώρου μια ευσεβής και ενάρετη γυναίκα, ονόματι Μυρόπη, πήρε κρυφά το σώμα του νεαρού αθλητού της πίστεως και το ενταφίασε με τις πρέπουσες τιμές. Όμως η σθεναρή ομολογία της πράξης της στον σκληρόκαρδο ναύαρχο Νουμέριο, όταν μάλιστα παρουσιάσθηκε από μόνη της ενώπιον του, προκάλεσε τον ανελέητο βασανισμό και τον εγκλεισμό της στη φυλακή, όπου και παρέδωσε την αγία της ψυχή στον Κύριο, Τον οποίο τόσο πολύ αγάπησε και υπηρέτησε. Ενταφιάσθηκε δίπλα από τον τάφο του Αγίου Ισιδώρου και τιμάται ως ένδοξος παρθενομάρτυς και πρωτομάρτυς Αγία της Χίου στις 2 Δεκεμβρίου.

Το ένδοξο μαρτύριο του πρωτομάρτυρος της Χίου Αγίου Ισιδώρου συνδέεται σύμφωνα με τη χιακή λαϊκή παράδοση με το πολύτιμο και αρωματικό προϊόν της μαστίχας, αφού οι άγριοι σχίνοι, οι οποίοι φύονταν στο νότιο τμήμα του νησιού, αγιάσθηκαν από το αιμόφυρτο σώμα του νεαρού αθλητού της πίστεως και από τότε άρχισαν να δακρύζουν. Τα δάκρυα του «Αγίου Ισιδώρου», όπως τα αποκαλεί χαρακτηριστικά ο ευσεβής χιακός λαός, αποτελούν τη φημισμένη σε όλο τον κόσμο χιώτικη μαστίχα, η οποία αποτελεί παγκόσμιο προνόμιο και αναπόσπαστο στοιχείο της χιακής πολιτιστικής κληρονομιάς. Ήδη από την εποχή του μαρτυρίου του Αγίου Ισιδώρου άρχισε η συστηματική καλλιέργεια του μαστιχόδενδρου και χάρη στο πολύτιμο προϊόν της μαστίχας, το οποίο μέχρι σήμερα παράγεται στα εικοσιτέσσερα χωριά της νότιας Χίου, που αποκαλούνται Μαστιχοχώρια, οφειλόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα η οικονομική και κοινωνική ευημερία των κατοίκων του νησιού.

Το 1125 και μετά την κατάληψη της Χίου από τους Ενετούς επί των ημερών του βυζαντινού αυτοκράτορος Ιωάννου Β΄ Κομνηνού (1118-1143), εκλάπη το λείψανο του Αγίου Ισιδώρου και μετεκομίσθη στη Βενετία, όπου και φυλάσσεται μέχρι σήμερα στο ομώνυμο παρεκκλήσιο του Αγίου στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Μάρκου μαζί με την τίμια κάρα του, η οποία έφθασε στη Βενετία το 1627.Το 1967 και κατόπιν ενεργειών του αειμνήστου Τοποτηρητού της Ιεράς Μητροπόλεως Χίου, Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ιακώβου, προς τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, ο Καρδινάλιος Ουρμπάνι υποσχέθηκε να αποστείλει στην Τοπική Εκκλησία της Χίου τμήμα του ιερού λειψάνου του πρωτομάρτυρος Αγίου Ισιδώρου. Μ’ αυτό τον τρόπο εκπληρώθηκε ο ευσεβής πόθος του φιλόχριστου και φιλάγιου χιακού λαού για τον επαναπατρισμό του λειψάνου του Αγίου μετά από 842 έτη από την υφαρπαγή και μετακομιδή του στη Βενετία. Έτσι την Κυριακή της Πεντηκοστής 18 Ιουνίου 1967 ο ευσεβής χιακός λαός υποδέχθηκε με ευλάβεια και συγκίνηση στο λιμάνι της Χίου το τμήμα του ιερού λειψάνου του πρωτομάρτυρος της νήσου Αγίου Ισιδώρου. Στη συνέχεια μεταφέρθηκε με την πρέπουσα εκκλησιαστική λαμπρότητα στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Αγίων Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου, όπου και φυλάσσεται και εκτίθεται προς προσκύνηση μέχρι σήμερα. Στον ιστορικό και μεγαλοπρεπή αυτό Μητροπολιτικό Ναό της Χίου τελείται κατ’ έτος στις 14 Μαΐου ο επίσημος παγχιακός εορτασμός της πάντιμης μνήμης του με τη συμμετοχή του οικείου Επισκόπου και πλήθους πιστών.

Το ένδοξο μαρτύριο του πρωτομάρτυρος της Χίου, ο οποίος θεωρείται προστάτης άγιος των αρτοποιών, συντέλεσε τόσο στην ευρεία διάδοση του ονόματός του ως βαπτιστικού στον ευσεβή χιακό λαό όσο και στη διάδοση της τιμής του σε ολόκληρο το νησί και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε ο Άγιος Ισίδωρος να αριθμεί

στη Χίο τους περισσότερους ναούς επ’ ονόματί του από όλους τους αγίους, οι οποίοι συναριθμούνται στο τοπικό αγιολόγιο του μυροβόλου νησιού. Είναι ενδεικτικό ότι στην κωμόπολη του Βροντάδου υπάρχει ενοριακός ναός επ’ ονόματι του Αγίου Ισιδώρου, ο οποίος ανεγέρθηκε μεταξύ των ετών 1887 και 1890, ενώ το 1953 επεκτάθηκε με την αφιέρωση του δεξιού κλίτους του ναού στην Αγία παρθενομάρτυρα Μυρόπη. Διάσπαρτοι είναι σε όλη την έκταση του νησιού και άλλοι ναοί, μεταξύ δε αυτών και γραφικά εξωκκλήσια, επ’ ονόματι του λαοφιλούς Αγίου Ισιδώρου του εν Χίω μαρτυρήσαντος (Τάλλαρος Κάμπου, Καρδαμάδα Κάμπου, Νεοχώρι, Νένητα, Καλλιμασιά, Αρμόλια, Πυργί, Μεστά, Λιθί, Ελάτα, Κώμη, Δαφνώνας, Κοινή, Άγιος Γεώργιος Συκούσης, Αυγώνυμα, Παρπαριά, Αμάδες, Παραγκλί). Μάλιστα στο Νεοχώρι, όπου είναι και ο τόπος μαρτυρίου του Αγίου Ισιδώρου, τελείτο στην εορτή του τα παλαιότερα χρόνια μεγάλη παγχιακή πανήγυρη, η οποία συνοδευόταν και με αλογοδρομίες. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στο λαϊκό χιακό δίστιχο: «Στίς δεκατέσσερις τοῦ Μᾶ’ τ’ Ἁγιοῦ Σιδέρου σκόλη πανηγυράκιν γίνεται ἀπ’ ὄξω ἀπ’ τό Νεχῶρι μαζεύοντεν ἀφ’ τά χωριὰ κι ἀπό τήν χῶραν, ὅλοι».Η τιμή του πρωτομάρτυρος της Χίου διαδόθηκε και πέρα από τα στενά γεωγραφικά όρια του αιγαιοπελαγίτικου νησιού.Έτσι ναοί επ’ονόματί του ανεγέρθηκαν στη Λέσβο,τη Σάμο,την Ικαρία,τη Ρόδο,τη Λέρο,τη Νάξο,την Άνδρο και τη Μύκονο.Στη Ρόδο το όνομα του Αγίου φέρει ορεινό χωριό,κτισμένο σε υψόμετρο 520μ.στους νότιους πρόποδες του όρους Αττάβυρος.Στην πλατεία του χωριού δεσπόζει ο χρονολογούμενος από το 1860 ομώνυμος ενοριακός ναός με το ωραίο ξυλόγλυπτο τέμπλο και το κομψό κωδωνοστάσιο ύψους 18μ.,κατασκευάσμενο από πωρόλιθο.

Η λαϊκή χιακή παράδοση συνέδεσε την τιμή του Αγίου με την υγεία και ευεξία του σώματος, γι’ αυτό και ο Άγιος Ισίδωρος αποκαλείται από τον χιακό λαό Αϊ-Σίδερος και μάλιστα οι πιστοί κάνουν τάματα για να είναι σιδερένιοι. Πολυάριθμα είναι και τα θαύματα, τα οποία με τη χάρη του Παναγάθου και Παντοδυνάμου Θεού έχει επιτελέσει ο Άγιος Ισίδωρος σε όσους τον επικαλούνται με πίστη και ευλάβεια. Η προφορική παράδοση του χιακού λαού διηγείται μέχρι σήμερα θεραπείες παραλύτων και άλλων ασθενών, ενώ αποδέκτης της θαυματουργικής χάριτος του Αγίου υπήρξε και ο Άγιος Άνθιμος της Χίου (1869-1960), ο και κτίτωρ της Ιεράς Μονής της Παναγίας Βοηθείας. Θαυματουργική υπήρξε και η παρουσία του ιερού λειψάνου του στη Βενετία, αφού το 1348 παρουσιάσθηκε ο Άγιος στη λιμνοθάλασσα και έτσι διασώθηκε η πόλη και οι κάτοικοι της από την τρομερή επιδημία της πανώλης, η οποία είχε ξεσπάσει την εποχή εκείνη. Η θαυματουργική αυτή επέμβαση του Αγίου συντέλεσε στο να αποκτήσει ο εν Χίω μαρτυρήσας Άγιος Ισίδωρος ξεχωριστή θέση στη θρησκευτική συνείδηση των κατοίκων της Βενετίας, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την αφιέρωση παρεκκλησίου επ’ ονόματί του

στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Μάρκου, το οποίο κοσμείται με θαυμάσια ψηφιδωτά.

Η ευχή όλων μας είναι ο ένδοξος πρωτομάρτυς της μυροβόλου και αγιοτόκου νήσου Χίου Άγιος Ισίδωρος να καταστεί φωτεινός οδοδείκτης για τη νεολαία της πατρίδος μας, διδάσκοντας και παραδειγματίζοντας με την ανεπίληπτη βιοτή, το ακμαίο αγωνιστικό του φρόνημα και τη σθεναρή του πίστη στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό.

Βιβλιογραφία

• Επισκόπου Φαναρίου Αγαθαγγέλου – Χρύσας Μαλτέζου – Ενρίκο Μορίνι, Ιερά Λείψανα Αγίων της καθ’ ημάς Ανατολής στη Βενετία, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Α΄ Έκδοση, Αθήνα 2005.
• Θεοδωροπούλου Αριστείδου Γ., Άγιος Ισίδωρος – Ο ένδοξος πρωτομάρτυς της Χίου, syndesmosklchi.blogspot.com 13-05-2010.
• Θεοδωροπούλου Αριστείδου Γ., Η Αγία Μυρόπη – Η ένδοξος πρωτομάρτυς της Χίου, syndesmosklchi.blogspot.com 01-12-2010.
• Χαλκιά – Στεφάνου Πόπης, Οι Άγιοι της Χίου, Εκδόσεις Επτάλοφος, Β΄ Έκδοσις, Αθήναι 2008.

Πηγή: pemptousia.gr